

DEBRECENI KISTEMPLOMI-ISPOTÁLYI
REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG

GYÜLEKEZETI HÍRLEVÉL

XXIII. ÉVFOLYAM

2026. ÉVI SZÁM

*Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem:
hogy az Úr házában lakhassam egész életemben;
láthassam, milyen jóságos az Úr,
és gyönyörködhessem templomában.*

Zsoltárok 27,4

DEBRECENI KISTEMPLOM

Tartalom

Gyülekezeti Hírlevél

A Kistemplomi-Ispotályi Református
Egyházközség időszakosan megjelenő
kiadványa

Felelős kiadó:

Zsoldos Tibor

Szerzők:

Dr. Fekete Károly
Hadházi Judit
Dr. Herbály Eszter
Kapocskáné Csiszár Ildikó
Dr. Kálmánchey Márta
Dr. Porkoláb András József
Dr. Sárosi Dániel
Dr. Veress Dániel
Zsoldos Tibor

A szöveget gondozta:

Szikszainé Dr. Nagy Irma

A fotókat készítette:

Andrew Alexander
Dombi Géza Zsigmond
Hadházi Judit
Dr. Herbály Eszter
Miskolczi János
Zsoldos Tibor

Hátlap:

Szilágyi Imre Szent hajlék című rézkarca
(1998) alapján a képet Szilágyiné
Asztalos Éva készítette.

Szerkesztés, tördelés és design:

Dr. Herbály Eszter

Nyomdai munkálatok:

Printperfekt Nyomdaipari és
Kereskedelmi Kft.

- 2 – LELKIPÁSZTORI KÖSZÖNTŐ
- 3 – KISTEMPLOM 300
Dr. Porkoláb András József:
Jubileumi hálaadó istentisztelet
- 5 – IGEHIRDETÉS
Dr. Fekete Károly:
Templomkép Jézus nélkül és Jézussal
- 8 – KISTEMPLOM 300
Dr. Herbály Eszter:
„A Császárok Császára nevében a gyűlést megnyitom!”
- 9 – *Dr. Veress Dániel:*
A háromszázéves Kistemplom jubileuma elé
- 11 – KISTEMPLOM 300 KONCERTSOROZAT
Dr. Sárosi Dániel:
Kistemplom 300 koncertsorozat - beszámoló
- 12 – KONFIRMÁCIÓ
Dr. Porkoláb András József:
A növekedés krisztusi útján
- 14 – *Dr. Kálmánchey Márta:*
Kiskorúság, nagykorúság
- 15 – A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL...
Hadházi Judit és Kapocskáné Csiszár Ildikó:
A Nőszövetség életéből
- 17 – EGY ISMERŐS ARC A GYÜLEKEZETBŐL
Szigeti Adrienn:
Interjú Kovács Csaba Istvánnal
- 19 – KULTÚRA
Dr. Vajda Mária: Nagy mesterek nyomában
Gratulálunk!
Életképek

LELKIPÁSZTORI KÖSZÖNTŐ

*Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem:
hogy az Úr házában lakhassam egész életemben;
láthassam, milyen jóságos az Úr, és gyönyörködhessem templomában.*

Zsoltárok 27,4

Először valószínűleg csak egy fából készült „szín” állt mai templomunk helyén, melyet a 17. század végén a Debrecent pusztító császári csapatok több alkalommal is meggyaláztak: szószerűt összetörték, keresztelődényeit elraborták, a padjait feltűzelték, az épületet magát pedig istállóként használták.

A fából készült építmény aztán az 1719. július 17-i városi tűzvészben teljesen megsemmisült, de már annak az évnek a szeptemberében hozzákezdtek az itteniek a ma is álló templomunk falainak megépítéséhez. 1721-ben már istentiszteletet is tartottak az időközben tető alá került épületben. A torony megépítése hosszabb ideig tartott. 1722-ben kezdték el az alapozást és majd 1726. december 5-én helyezték fel az új hagymaalakú torony tetejére a „rézgombot”, ezzel fejezve be a teljes templomépületet.

Még egy fél évig sem gyönyörködhettek a hívek az új templomban, amikor az 1727. március 27-én egy újabb tűzvész alkalmával ismét komoly károkat szenvedett. A hívek adakozásának köszönhetően már abban az évben újra alkalmassá tették belső terét istentiszteletek tartására, a teljes helyreállítással pedig 1731-re végeztek.

1766-tól aztán egy újabb probléma jelentkezett, mely az egész templomépület lebontásának a kérdését is komolyan felvetette: a boltozat repedezni kezdett, és az egyik tartóoszlop is meghasadt.

...és akkor még nem beszéltünk a földrengésről, a szél és a víz pusztító munkájáról, a háború okozta sebekről és az autós forgalom káros hatásairól. A Kistemplom azonban mindezek ellenére Isten akaratából és a hívek odaadásának köszönhetően ma is áll. Amikor belépünk ajtaján, gondolhatunk arra, *milyen jóságos az Úr*, hogy 300 év múltán ma is, és mi is *gyönyörködhetünk még az ő templomában!*

KISTEMPLOM 300

JUBILEUMI HÁLAADÓ ISTENTISZTELET

2026. március 29-én, a virágvasárnapi istentiszteleten került sor a „Kistemplom 300” rendezvénysorozat hivatalos megnyitására Ft. Dr. Fekete Károly püspök úr szolgálataival. Ennek apropója talán mindenki számára ismeretes, az tudni illik, hogy 1726-ban helyezték fel a rézgombot az újonnan épült Kistemplom tornyának tetejére, így templomunk ebben az évben ünnepli fennállásának 300. évfordulóját.

Az ünnepi igehirdetés alapigéi a Zsolta-
rök 27,4–5b, illetve a Márk 11,15–18
voltak. Az igehirdetés szolgálata után dr.
Veress Dániel muzeológus a Kistemplom
megépítéséről, Debrecen városban betöltött
szerepéről tartott vetített képes történeti át-
tekintést. Az igehirdetést és az előadás szer-
kesztett változatát a *Gyülekezeti Hírlevél* jelen
számában olvashatják a testvérek. A zenei
szolgálatot Dr. Sárosi Dániel kántorunk,
illetve Jantyk Hanna és Köcsky Balázs fu-
volaművészek, valamint Kovács Zsolt
László tubaművész látták el, Johann Sebas-
tian Bach műveivel gazdagítva istentiszte-
letünket. A zeneművek keltette ünnepélyes
hangulat méltó módon kapcsolódott az al-
kalmom lelki tartalmához és a jubileumi év
megnyitásához.

Az istentiszteleten szép számmal je-
lentek meg gyülekezetünk tagjai, illetve
vendégünk volt többek között Nt. Had-
házi Tamás, a Debreceni Református Egy-
házmege esperese, Dr. Papp László,
Debrecen város polgármestere, Dr. Széles
Diana, Debrecen város alpolgármestere.
Esperes úr és alpolgármester asszony szó-
ban is köszöntötték a gyülekezetet. Kö-
szöntéseikben hangsúlyozták a Kistemp-
lom jelentőségét városunk lelki, kulturális
és történelmi életében, valamint kifejezték
örömüket, hogy a gyülekezet három évszáz-
adon keresztül hűségesen őrizte meg és
adta tovább református örökségét. A meg-
hívott vendégek és a presbitérium közös
ebéden vett részt, amelyen alpolgármester
asszony egy tortával ajándékozta meg a
presbitériumot.

A közös együttlét jó alkalmat teremtett a kötetlen beszélgetésekre és a személyes találkozásokra is, amelyek tovább erősítették a gyülekezet és a város közötti kapcsolatot. Ezúton is szeretném felhívni gyülekezetünk tagjainak figyelmét, hogy a *Kis-templom 300* rendezvénysorozat keretében az egész 2026-os évben változatos hitéleti és kulturális programok lesznek. A jubileumi év során előadások, hangversenyek, rendhagyó bibliaórák, közösségi alkalmak és ünnepi istentiszteletek várják az érdeklődőket. Ezekről tájékozódni lehet a gyülekezet fórumain: a vasárnapi hirdetések útján, egyházközségünk honlapján és facebook oldalán. Minden programunkra szeretettel várjuk a testvéreket.

Dr. Fekete Károly püspök igehirdetése
a Debreceni Református Kistemplom felépülésének 300. éves jubileumi megnyitó istentiszteletén
Debrecen, Kistemplom, 2026. március 29. virágvasárnap 10 óra

TEPLOMKÉP JÉZUS NÉLKÜL ÉS JÉZUSSAL

Textus:

Zsoltárok 27,4–5a: „Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy az Úr házában lakhassam egész életemben; láthassam, milyen jóságos az Úr, és gyönyörködhessem templomában. Megóv engem sátrában a veszedelem napján. Elrejt sátra mélyén, magas kősziklára helyez engem.”

Márk 11, 15–18: „Azután Jeruzsálembe értek. Bement a templomba, és kezdte kiűzni azokat, akik a templomban adtak és vettek, felborította a pénzváltók asztalait és a galambárosok székeit, és nem engedte, hogy bármit is átvigyenek a templomon. Azután így tanította őket: Nincs-e megírva: »Az én házam imádság háza lesz minden nép számára?« Ti pedig rablók barlangjává tettétek. Meghallották ezt a főpapok és az írástudók, és keresték a módját, hogyan vessék el. Féltek ugyanis tőle, mert az egész sokaság álmélkodott a tanításán.”

Ünneplő Gyülekezet!

Virágvasárnap ünnepével megkezdődik az a jubileumi időszak, amellyel a kistemplomi gyülekezet hálát ad városunk legrégebbi református templomáért. Szeretjük ezt a templomot nemcsak a kora miatt, nemcsak bátyaszerű csonkatornyáért, hanem azért is, mert szimbolikus helyszínné vált az Isten ügye számára. A Kistemplom az Isten jóságáról, veszedelmek közötti védelméről üzen nekünk.

A jubileumi év igéjévé választott zsoltárvers az Isten közelségébe vetett bizalomról szól. Sűrített jel a templom, és mindig üzen a belejárók Istenképéről, egyházlátásáról, küldetéstudatáról – mindenről, ami fontos. Ilyen értelemben erőteljesen prédikáló ház a templom, mert üzenete van. A templom Isten köztünk létének szimbóluma. Aki az Úr házában tartózkodott, az az Isten erőterében védelmet talált, kiemelt isteni menedéjre vonatkozott rá, üldözőitől is megoltalmazta, és ott a hétköznapi küzdelmeihez is erőt kapott.

Ez egyháztörténelmi bizonyosságú kistemplomi tapasztalat lett, amikor 1860-ban, a császári önkényuralom és megtorlások idején az egész ország lélegzetét visszafojtva figyelte, mi történik a Kistemplom falain belül és kívül Debrecenben, amikor közel 6000 protestáló gyűlt össze a templom körül, hogy tiltakozzon az ellen a császári nyílt parancs ellen, amely meg akarta szüntetni a két magyar protestáns egyház szabadságát, autonómiáját, törvényekkel biztosított önkormányzatiságát. Hiába jött be a templomba a császári biztos berekeszteni a gyűlést a császár nevében, az elnöklő Balogh Péter püspök az Úr Isten nevében megtartotta a gyűlést, hiába állt készenlétben a katonaság. Az itt megtartott Egyházkerületi Közgyűlés és annak tiltakozó irata fordulópontot jelentett, mert a császár pár hét múlva visszavonta a pátenst.

Azóta is hálás szívvel gyönyörködünk az Úr jóságában, aki feltartóztatta az ellenséget a veszedelem napján, és megmutatta, hogy az ő háza imádság háza minden népnek, amelyet még a császár megbízottjának is tiszteletben kell tartania. Az Isten akarata elé nem tolaodhat oda semmi és senki.

Az Isten akarata elé még ez a szép szimbolikus történelmi tény sem tolaodhat oda, sőt az ezt megörökítő kép sem. Mert a sorrend az, hogy virágvasárnap először arra a két bibliai templomképre kell rálát-nunk, amely két különböző nézőpontból tárja elénk az Ige üzenetét.

Az egyik egy olyan templomkép, amely felidéz, hogy milyen a templom képe Jézus nélkül. A jeruzsálemi templom Jézus korában utolsó nagy fénykorát élte. Ebben a virágkorban a templom egyetemes centrum lett: az óriási zarándokforgalom közben ide összpontosult a pezsgő üzleti-vallási-nemzeti élet. A Nagy Heródes renovált hajlék féltett kincs és büszke öröm tárgya volt, amelyet a világ akkori hét csodája között tartottak számon.

Jézus mégis másként látta a templomot. Csalhatatlan szemei előtt döbbenetesen mutatkozott meg, hogy mivé tették honfitársai az Isten templomát: az önmegváltás fellegvárává lett, a hamis istentisztelet fészkévé, és így vált értelmét veszített épületté. Jézus sommásan csak ennyit mond: *rablók barlangja*. A hamis biztonságérzet klasszikus helyévé tették. Benne nem a bűntől akartak szabadulni, és igazi bűnbocsánatra találni, hanem dédelgetett bűneik mentsvárává tették. Úgy rejtegették itt bűneiket a tradíció, a ledarált

istenes szövegek, a szemforgató kegyesség látszata alatt, mint ahogyan a hegyi üregekben, barlangokban keresett védelmet, búvóhelyet a rabló.

A *félreértett rejtekhely* álcáihoz, kulisszáihoz hozzátartozott a pénzváltás, az állatvásár, a futószalagszerű áldozati rendszer. Az üzleti vállalkozás a templom-komplexum sajátos rendeltetésű helyén, a „pogányok udvarában” talált helyet magának. Ez lett volna az elmélkedés és az imádság helye az érkező zarándokoknak: zsidóknak és nem zsidóknak egyaránt.

Helycsere történt: az anyagi szempontok miatt megfélemedtek a népekhez szóló küldetésük lelki tartalmáról. *Az emberi érdek kiszorította a Templomból a missziót, a pillanatnyi haszonelvűség odatolakodott a szívükben az Isten bosszú távú szándéka elé.*

Hová lett „*az én házám neve imádság háza lesz minden nép számára*” – ézsaiási üzenete?! Eltűnt az istentisztelet lényege, formálissá vált a templom világarányú rendeltetése, mert megszűnt a kisugárzó ereje.

A legszomorúbb templomkép, egyházkép, gyülekezetkép az, ha a gyülekezet, az egyház, a templom Jézus nélküli. Ez tragikus kép.

Ez az evangéliumi jelenet tiltakozás a profanizált és a szekularizált, a lelkületét-vesztett és elvilágiasodott keresztyénség ellen. A Jézus nélküli keresztyénkedés semmit nem ér, hiábavaló.

Az árusítók, vásárosok, pénzváltók és galambárosok, azaz a bennfentesek és haszonélvezők mellett még valaki letiltást kap: Jézus *nem engedte, hogy valaki edényt vigyen át a templomom.* Ezt a momentumot csak Márk evangélista jegyezte fel. Mit üzen ez az apró mozzanat? – Azt, hogy a belső romlás és torzulás rombolta a kívülállók hozzáállását, a közvéleményt is rossz irányba fordította. Magától értetődő volt, hogy amíg tekintélye volt a templomnak, addig *eszébe nem jutott senkinek* a templom elkülönített, szent területén átmenve rövidíteni az útján, mert tiszteletben tartották a szent helyet. Megkerülték, és nem a praktikum, nem a rövidítés, nem a rövidzárlatos megoldások működtek, hanem tiszteletben tartották azt, mert a templomban az Isten felségterületét látták.

A szentségtelen belső visszaélések törvényszerűen újabbakat szülnék a külső, a tágabb körben, és a magától értetődő dolgok megszűnnek működni. A hamis megoldások felbátorítják a távolabb lévőket a korlátok és a gátak áthágására, a szabályok következménymentes megszegésére.

Kedves Testvéreim! *Bármi legyen is az evangélium lényegi üzenetét kiszorító indítók és eszközök, történjen az bárhol és bármikor – Jézus ebben nem kíván részt venni, s nem tudja azt sem elnézni, hogy másokat ámítsanak.* Királyi szabadsággal cselekszik: megtisztítja Isten templomát.

Ezt az első képet látva, támadjon fel bennünk a tiltakozás minden Jézus-nélküliség ellen, és támadjon fel a vágy az életet és lelkületet tisztító, önhittséget kiűző, tiszta hitet ajándékozó Jézus iránt, mert van egy másik templomkép is!

A legpompásabb templomkép az, amely Jézus bevonulása után táruul élénk. Miután Jézus a kifosztott, lényegtelenített istentiszteletnek véget vet, megeremti az igazi istentisztelet feltételét. Minden addigi feltétel, pótlék és kellék helyébe ő maga lép (vö. Jn 4,21kk), és nem tűr meg maga mellett hamis messiásokat, társmegváltókat vagy alvállalkozókat a megváltás művében.

A templomtér fókuszában Jézus tanít, sőt nem akárhogy. A főpapok és az írástudók reakciója az volt, hogy keresték a módját, hogyan veszítsék őt el. Dühösek, botránkozók, de félnek, „*mert Jézus tanítása magával ragadta az egész sokaságot.*” Az egész sokaság álmétkodott tanításán, azaz nagy felismerések, összefüggések tárultak fel, felfokozta várakozásukat.

A magával ragadó tanítású Jézus a templomban – ez az igazi virágkora, kiteljesedése minden templomnak, minden istentiszteletnek, és minden életnek ez a döntő ideje. Az imádság háza, a templom iránti féltő szeretet nem tűri el az istentisztelet hamisságát, mert a földi istentisztelet célja a bekapcsolódás a mennyei istentiszteletbe.

Mindezt azért tette a mi Urunk, hogy legyen ma is tisztulás, értékrendre találás, elmélyült és őszinte imádság, az Isten jelenlétével számoló életfolytatás, mert itt van Isten köztünk.

Jézus újra használhatóvá teszi, felszenteli a templomot. Jézus *a templom megtisztításával az alapvetőt, a létszükséghez tartozót adja vissza.*

Krisztus hatalma a kiüresedett vallásosság szemléletének kiűzése után használhatóvá teszi a templomot a kívül rekedtek számára. Jézussal a szekularizáltak behívása nem elvilágiasítja a templomot, nem olvad fel az egyház a világban, mert a Jézus-koncentráció, a Krisztus teljes és mindent betöltő jelenléte ezt nem engedi meg.

Krisztus ereje megfordítja a rossz folyamatokat, a közönyt, a betegséget, a sötétséget, a tékozlást és a hitetlenséget, meg a számító vallásosságot. Jézus Krisztus ezért a változásért akar az életünk templomába

bevonulni. Meg akarja tisztítani, különbbé akarja tenni, vissza akarja adni az életünk rendeltet sszer s g t.

Amíg Jézus Krisztus nincs az életunk fókuszában, addig h gulunk, gyeng l nk, eltesped nk, és egy tartalmát, formáját, lelkiségét veszített társasággá válunk.

Jézus bevonulásakor megtörténik a nagy helycsere. A pénzváltók pénze meg sem közelíti a 30 Júdás-pénz, az árulás honoráriumát. A pénzért vett áldozati állat helyett önmagát áldozza oda ingyen. A ki z s eszköze visszahullik r , és elfogatás, kínzás, töviskorona formájában okozza szenvedéseit. A feldöntött asztalok helyett pedig felállítja a kegyelem asztalát.

Mindezt  z rt tette, hogy legyen ma is tisztulás, megszentelődés, az általa kialakított igazi istentisztelet rendeltetésszerű használata!

Ennek jellemzője az imádság, amelyet a 27. zsoltár is szóba hoz: „Egy dolgot kérek az  rt l,  z rt esedezem: hogy az  r házában lakhassam egész életemben; láthassam, milyen jóságos az  r, és gy ny r k dhessem templomában. Megóv engem sátrában a veszedelem napján. Elrejt sátra mélyén, magas k szikl ra helyez engem.” Ennek párja: az  n házam imádság háza minden nép számára, mert az imádság a hív  ember „magatartása”, folytonos szükséglete, társalkodás az  l  Istennel, és egyben intenzív cselekedet is. Karl Barthnak tulajdonítják a mondást: „*Az imádságra kulcsolt k z a világ rendezetlensége elleni lázadás kezdete*”.

Jézus újra használhatóvá teszi a templomot, hogy behívja a perifériára szorultakat, és bevonzza az elvadult lelk  keresőket. Kit rulnak az ajtók, hogy a templom döntő történések, mélyreható változások,  letfordulatok helyszíne legyen, amikor er t rk nt funkcionál, akkor tölti be k lde-t s t a templom. Ne el gedjetekek meg kevesebb!

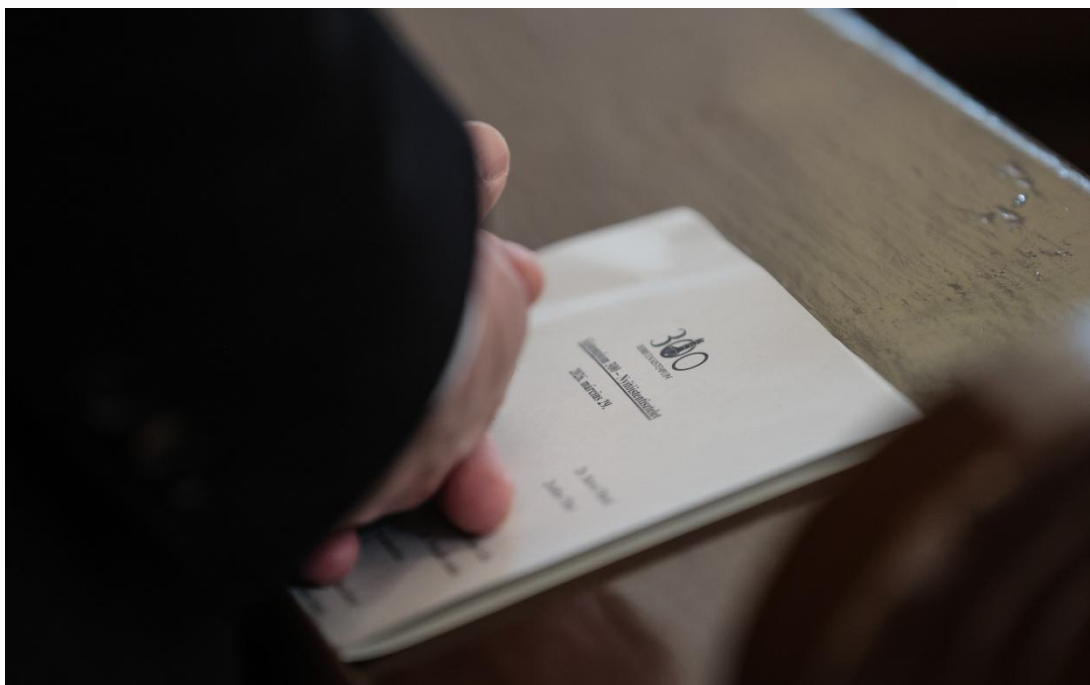
A templom, mint díszlet, mint pat n s helyszín sokszor

kell egy-egy ünnepi  r ra. Kellenek a keresztyén tradíciók  lc nak, kulissz nak, külső m znak, de igazából ma is nehéz bevonulnia Jézusnak a k z let nkbe, az iskoláinkba, az erkölcsi d nt seinkbe, a gondolkod sm dunkba! A teljes és tart s beleker l s a Krisztus hatalmi zónájába már nem kell.

A szent és a profán harcában nem történhet másként v ltoz s és fordulat, csak  gy, ha végbemegy a nagy helycsere, hogy Jézus jelenlétében az egész életünk az imádság h z v  válik, és mi hallgatjuk  t, elfogadjuk tanítását, mint magával ragadó Megváltónkat. A helycsere nek a sz v nkig kell érnie, hogy mi magunk a Szentlélek templomává legyünk.

 t hallgassátok itt rendszeresen, mert az   tanítása ma is magával ragadó. Mai aggodalmaink és félelmeink között az egyházat megtisztító  rra, a Megváltó Krisztusra van szükségünk.   ma is várja, hogy az énekelt imádsággal hívjuk:

„J jj, királyom, Jézusom! Szívem,  me megnyitom.
A gonoszt l  vj te meg, meg ne rontson engemet.”  men.

„A CSÁSZÁROK CSÁSZÁRA NEVÉBEN A GYŰLÉST MEGNYITOM!”

Ezekkel a szavakkal nyitotta meg a hagyomány szerint Balogh Péter református püspök 150 évvel ezelőtt azt az egyházkerületi közgyűlést, amely elutasította a Habsburg császári pátens protestánsokat sújtó rendeleteit. Ennek következtében országos tiltakozó hullám indult el, melynek hatására a császár visszavonta rendeletét.

Ezt a jelentős eseményt Ft. Dr. Fekete Károly püspök úr is megemléltette ünnepi igehirdetésében, de ezt örökítette meg Debrecen város szülőtte, Haranghy Jenő (1894–1951) festő- és iparművész *Pátenss elleni tiltakozás: 1960. 1. 11.* című olajfestményén is. Az eredeti alkotás Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzati Tárgyalótermében található, de másolatát a jubileumi hálaadó istentisztelet óta a Kistemplomban is megcsodálhatjuk.

Az ötletgazda Dombi Géza Zsigmond grafikus, festőművész, egyházközségünk presbitere volt, aki időt és energiát nem sajnálva, képzőművész barátainak szakértelmét is kikérve, nagy anyagi áldozatot hozott azért, hogy közösségünket és az „ünnepelet” megajándékozza ezzel a gyönyörű, eredeti méretben, 90x120 cm-es nagyságban, print-technikával készült másolattal. A kép hátoldalán – a jövő nemzedékek számára – az adományozó elhelyezett egy rövid történeti leírást a Kistemplomról, valamint az egyházközség lelkipásztorainak, főgondnokának és az adományozónak az aláírását, illetve az egyházköz-

ség pecsétjének lenyomatát tartalmazó adománylevelet.

A festmény-másolatot a jubileumi év során a szószék alá kihelyezett festőállványon minden gyülekezeti tag, a templomba betérő látogató és koncertre érkező megtekintheti. Hálásan köszönjük Dombi Géza Zsigmond nagylelkű adományát!

A HÁROMSZÁZÉVES KISTEMPLOM JUBILEUMA ELÉ

2026 virágvasárnapján kettős ünnepre gyűltünk össze a Kistemplom szószéke körül. Itt vagyunk, hogy a szószek mellvédjét díszítő címerről vegyünk egy-egy pálmaágot, és a böjt végén a szamarán felénk érkező Megváltó elé terítsük. A bevonuló Krisztussal együtt pedig ma elkezdjük ünnepelni a 300 éves Kistemplomot. Hiszen azért is jöttünk ide, hogy hálát adjunk a gyülekezet régi nemzedékeiért, tagjaiért, akik a sokezer istentiszteletet átélte falakat építették, renoválták, az Úr asztalát felszerelték, és a templom közepén ezt a nekünk igazán szép, virágos-címeres szószéket felállították.

Jól ismerjük a címert és a pálmafa alól visszatekintő Bárányt, a zászlós Bárányt, aki az András-templom zárókövéről vándorolt át az egyházközség bélyegzőjére, onnan a város címerébe, majd még tovább: át a Királyhágón, át a Dunán, végül a tengeren túlra, messze fekvő magyar kálvinista templomokba, és vált minden olyan református jelképévé, aki az úrvacsora előtt azt éneklé, hogy „Az Isten Bárányára leteszem bűnöm én.” Akik ma eljöttünk, biztosan megtapasztaltuk már, hogy milyen ugyanezt a címet valahol máshol viszontlátni. Budapesti vagy háromszéki templomokban, hollandiai vagy amerikai magyar református parókiákon találtuk magunkat szemben vele, és talán ki is mondtuk, hogy „Ó a mi Bárányunk”, „ez a mi címerünk”.

Az ünnep és az utazás rokona egymásnak. Mindkettő annak az ideje, amikor végre átgondolhatjuk azt, ami hiába fontos, nem fér bele a hétköznapijainkba, vagy éppen tökéletesen a hétköznapijaink részévé vált. Mint a Kistemplom a Piac és a Széchenyi utca sarkán. Aki utazik, az a távolban magukat élesebben megmutató hasonlóságok és különbségek alapján ismeri fel, hogy valójában mi veszi körül odahaza. Aki otthon marad, arra pedig az idővel együtt mozgó ünnep köszönt rá az évek, évtizedek, évszázadok fordulóján, hogy megállásra, emlékezésre, gondolkodásra adjon alkalmat.

Ebben az évben a Kistemplom ünnepe jött el. Advent idején lesz éppen 300 éve, hogy 1726. december 5-én Kuncz Kristóf mester felküldte még egyszer a legényeit a frissen zsindelezett torony tetejére, hogy befejezzék a Kistemplom építését. Az ácsoknak utolsó mozzanatként a Landics János patikafőnök költségén aranyozott rézgombot kellett a toronycúcsra rögzíteniük. Az adventig következő hónapokban ez az évforduló figyelmeztet minket arra, hogy itt az ideje a rutint megtörnünk, és a Kistemplomról gondolkodnunk, a gyülekezet eléggé még általunk sem ismert és lappangó értékeivel foglalkoznunk.

Számos olyan emlék várja a felfedezését az ódon falak között és a parókián, amelynek a jelentőségével a fővárosi iparművészet-történészek és a debreceni lokálpatrióták sincsenek teljesen tisztában. Ahogy sok kérdés is szegélyezi a Kistemplom történetét. Milyen régi egyáltalán a gyülekezte? Mikor jött létre az a közösség, amely 1726-ra felépíti a ma is álló templomát? A kutatók által eddig megtalált dokumentumokban egy 1661-ből fennmaradt bejegyzés a legkorábbi. Ennek köszönhetően tudjuk, hogy ekkor Vetési Sándor lelkipásztor hirdeti és magyarázza az Igét a „szin”, azaz a „kistemplom” gyülekezetének. De P. Szalay Emőke etnográfus-muzeológussal együtt kérdezhetjük, hogy egy gyülekezet, amelynek a 17. század végi, 18. század eleji életéről alig van írásos forrásunk, miként őrizheti Zólyomi Dávid egyik 1631-ben készített oszlopdíszes kannáját vagy Juhos Borbála ezüstdányérját, amin az 1628-as évszám áll? A kerek évforduló emellett ismét időszerűvé teszi az arról való gondolkodást, hogy miként juthatott több úrasztali ezüstedény és más nagyértékű klenódium birtokába a Kistemplom, mint a város főterén magasodó, és rangban elvileg előtte álló Nagytemplom? A gyülekezet korábbi lelkésze, Szakács György kutatásai nyomán megfogalmazható kérdés viszont kívánja maga után a következőt: Amennyiben tényleg a kistemplomi volt a módosabb gyülekezet, akkor miként lehetséges, hogy 1865-ig nem nyitottak kaput a Piac utcára? A kegyességüket ezüst- és ónkannákban kifejező patríciusok egyszerűen megelégedhettek azzal, hogy az épület hátsó homlokzatán keresztül vonuljanak be vasárnaponként a templomukba?

A bölcsészek, egyház-, művelődés- és művészettörténészek ezeken a valószínűleg idén sem megoldható kérdéseken fognak gondolkodni a tricentenárius évében. Most, még az ünnephez kapcsolódó kiállítás és kötet elkészítése előtt, itt, az intarziadíszes szószéknél viszont arra kérem a gyülekezetet, hogy nézzen újra fel erre a címerre, és gondoljon bele elsőként abba, hogy ugyanaz a zászlós Bárány áll szelíden velünk szemben, aki a középkorban az András-templomra tekintett le annak boltozatáról! Az intarziamunka Molnár Mihály debreceni asztalosmester műve 1789-ből. Amikor elkészült, még éltek olyanok, akik gyerekként látták, ahogyan építik a Kistemplomot. A város legöregebb istentiszteleti helye ekkor éppen a

jobbára már Nagytemplomnak nevezett András-templom volt, a Kistemplomot pedig – a korra nézve – az Ispotályi templom is megelőzte. Azóta azonban a város madarának, a címer felett szárnyait széttáró fénixmadárnak többször újra kellett születnie. Először tizenhárom évvel később, 1802-ben, abban a tűzvészben, amelyben az András-templom végzetesen leégett. Ezután az egyház és a város kormányzói úgy döntöttek, hogy nem foglalkoznak a romokkal, hanem új Nagytemplomot építenek a piac-téren. Világháború kellett a másik templom pusztulásához, de az is bekövetkezett: 1944-ben a szö-

vetségesek légi bombázása során omlott össze az ispotályi templom közepe, majd a világi hatalom és a nyomása alá került egyházvezetés ebben az esetben is a megmaradt épület elbontása mellett döntött. Így vált kérétenül, tragikus módon a Kistemplom Debrecen legrégebben álló istentiszteleti helyévé – és így lehet a zászlós Báránny, az András-templom régi jelképe otthon ma is a város legöregebb templomában. Mintha csak azért vándorolt volna át ide a 18. század végén, hogy a megmaradásra, a folytonosságra figyelmeztessen minket.

Kedves Emlékező Gyülekezet!

A jubileumi év kezdetén azt kívánom, hogy a zászlós Báránynak ne kelljen soha többé tovább költöznie innen, a Kistemplomból! Ne boruljon lángba többet a fénixünk sem, és ne jusson a debreceni gótika sorsára a barokk örökségünk. Térey János debreceni költő, író hagyta ránk, hogy „az egyik leghatásosabb gyógymód komplexusok ellen a saját gótika. Ilyen objektum birtokában senki sem hiheti városát elhanyagolható jelentőségűnek.” – Gyógyít a saját, református barokk is. Vigyázzunk rá az évfordulók között, és az idén figyeljünk rá úgy, ahogy az ünnepeltek érdemlik!

A 2026 virágvasárnapján, a tricentenáriumi ünnepségsorozat nyitó alkalmán elhangzott emlékebeszéd szerkesztett, tovább gondolt változata. Az írás eredetileg a Református Tiszántúli 2026/2. lapszámában jelent meg.

KISTEMPLOM 300 KONCERTSOROZAT

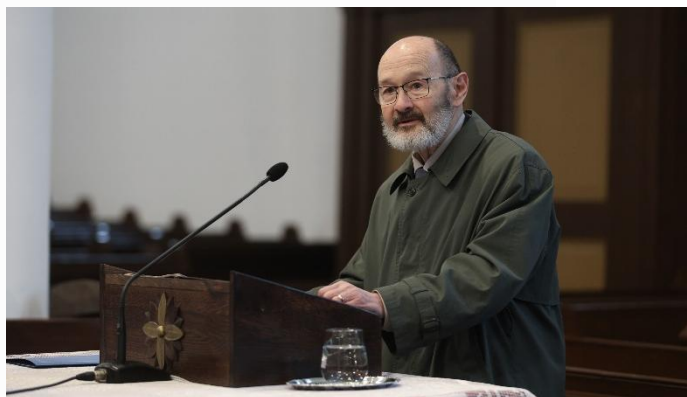
A 19. SZÁZAD ORGONA- ÉS KÓRUSZENÉJE

2026. március 22-én kezdődött meg a *Kistemplom 300 koncertsorozat*, amely egészen adventig tart majd. Első vendégeink a Wieland Gymnasium (Németország) Biberach an der Riss Énekkara Marion Weigle és Johnatan Föll vezetésével, a budapesti Weiner Leó Katolikus Zeneiskola és Zeneművészeti Szakgimnázium kórusa Balassa Ildikó vezetésével, az intézmény orgona szakos növendékei, valamint Finta Gergely orgonaművész voltak. Az orgonakarzat előtt újonnan kialakított kórusedobogón több mint 140 éneklő diák tette szebbé a vasárnap esténket. Köszönet érte!

A FELTÁMADÁS ÚTJA GÁRDONYI ZOLTÁN ORGONAZENÉJÉBEN

Tabajdi Ádám a Párizsi Notre-Dame székesegyház orgonista gyakornokaként és a Szaporói Kítara Koncertterem rezidens orgonistájaként széleskörű nemzetközi tapasztalatokra tett szert, melynek köszönhetően napjaink egyik kiemelkedő fiatal magyar orgonaművészeként tarthatjuk számon. 2023-ban a Longwood Gardens Nemzetközi Orgonaversenyen 3. díjat, míg 2021-ben a Toulouse-i Nemzetközi Orgonaversenyen 1. díjat nyert. (Forrás: <https://adamtabajdi.com/eletrajz>)

A Fischer Annie- és Junior Prima-díjas orgonaművész 2026. március 29-én, virágvasárnap 17 órai kezdettel adott nagyszerű koncertet a Kistemplomban. Johann Sebastian Bach és Gárdonyi Zoltán műveivel a nagyhét és a húsvét eseményei elevenedtek meg a koncertlátogatók számára. Az orgonaművek között Dr. Karasszon Dezső ismertetőit hallhatta a közönség. Isten áldása legyen a szívet-lelket megörvendeztető művészekkel!

HŰSÉGED VÉGTELEN

A koncertsorozat harmadik alkalma Nagy Csaba Zoltán klarinétművész, zeneszerző szerzői estje volt 2026. május 10-én 18 órától. A rendkívül szép és lelket melengető koncerten Debrecen református gyülekezeteinek és oktatási intézményeinek nyolc kórusa, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar hallgatóiból álló kamaraegyüttes, valamint Sörös Ildikó zongoraművész és Sárosi Dániel orgonaművész vett részt. Szeretettel gratulálunk, további áldott szolgálatot kívánunk a zeneszerzőnek és minden közreműködőnek!

**Dr. Porkoláb András József igehirdetése
a Konfirmáció vasárnapján**
Debrecen, Kistemplom, 2026. május 17. vasárnap 10 óra

A NÖVEKEDÉS KRISZTUSI ÚTJÁN

Textus: János 14,5–7: Tamás erre így szólt hozzá: Uram, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudnánk akkor az utat? Jézus így válaszolt: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak én általam. Ha ismernétek engem, ismernétek az én Atyámat is: mostantól fogva ismeritek őt, és látjátok őt.

Hat fiatal áll ma előttünk azért, hogy hitvallást tegyen. De valójában valami más is történik: úton vannak. Mert az emberi élet mindig valamilyen úton halad. Mindig megyünk valamerre. Talán még ők maguk sem érzik teljesen, milyen nagy dolog ez.

Már gyermekkorban elkezdődik ez az út. Fiatalon sokszor úgy érezzük, tudjuk, merre kell mennünk. Tele vagyunk erővel, tervekkel, bizonyossággal. Néha talán túl nagy bizonyossággal is. És mi, idősebbek, féltve nézzük a fiatalokat: vajon tudják-e, milyen út áll előttük? Vajon tudják-e, merre mennek?

Legyünk őszinték! Ez a kérdés nemcsak róluk szól. Rólunk is. Mert az ember sokszor felnőttként sem tudja pontosan, merre tart. Élünk, dolgozunk, szeretünk, küzdünk, remélünk, de néha elveszítjük az irányt. És amikor az ember idősebb lesz, egyre többször néz vissza. Próbálja megérteni, honnan jött, mit rontott el, mit kapott ajándékba, mi marad meg az életéből. Az ember úton van. De nem mindig tudja az utat.

Talán ezért áll hozzánk olyan közel Tamás kérdése. Ő kimondja azt, amit sokszor mi is érzünk, csak nem merünk megfogalmazni: „Uram, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudnánk akkor az utat?” Ebben nincs szégyen. Nincs gyengeség. Ez nem hitelenségéből fakad, hanem abból, hogy Tamás komolyan veszi Jézus szavait. Nem akar úgy tenni, mintha mindent értene. Inkább kérdez. Az ember sokszor nem ilyen. Kifelé magabiztosnak látszik. A fiatal sokszor úgy beszél, mintha tudná, milyen lesz az élete. De a szíve mélyén ott van a bizonytalanság: vajon jó felé indulok? Vajon jó döntéseket hozok? Vajon van értelme annak, amerre megyek? Ez a kétely az évekkel sem múlik, hiszen a szülő is kérdez: jól neveltem-e a gyermekemet? A házastárs is: jól szeretem-e azt, aki mellettem van? Az idős ember is: jó volt-e az az út, amely mögöttem maradt? És talán a gyülekezet is ezt kérdezi: jó irányba haladunk-e? Tamás kérdése ezért olyan emberi. Mert mindannyian keressük az utat, miközben sokszor azt sem tudjuk igazán, hová tartunk.

Jézus válasza Tamásnak azért meglepő, mert nem úgy felel, ahogyan várnánk. Tamás az utat kérdezi. Valami irányt szeretne. Valami biztos pontot. Talán egy magyarázatot. Talán egy jelet. Jézus azonban nem egy tanítást ad elsőként, hanem önmagát: „Én vagyok az út.” Ez a keresztyén hit egyik legmélyebb mondata. Mert Jézus nem egyszerűen arról beszél, hogy ő ismer egy utat Istenhez. Nem azt mondja, hogy ő egy a sok lehetőség közül. Hanem azt mondja: Én vagyok az út. Vagyis az ember végső kapaszkodója nem egy szabályrendszer, nem egy könyv, nem egy emberi bölcsesség, hanem maga Krisztus.

Sokszor szeretnénk biztos útmutatást kapni az élethez. Mit kell tenni? Merre kell menni? Hogyan lehet jól élni? De Jézus ennél többet ad. Azt mondja: nem elég kívülről tudni az utat. Velem kell járni azt. Ezért az út itt nem egyszerűen egy ösvény. Nem pusztán irány. Hanem együtt haladás Krisztussal. Olyan élet, amely lassan hozzá igazodik: ahogyan ő szeretett, úgy szeretni, ahogyan ő megbocsátott, úgy megbocsátani, ahogyan ő törődött az emberekkel, úgy törődni egymással. Nem tökéletesen, nem hibátlanul, hanem újra és újra hozzá visszatérve. Ez ad számunkra vigasztalást is. Mert a keresztyén ember nem azért remélhet, mert minden kérdésre tudja a választ, hanem azért, mert ismeri azt, aki vezeti őt. Ezért különösen szép a mai nap. Ezek a hitvallást tévő fiatalok nem azt mondják ki, hogy már mindent tudnak, már mindent értenek. Nem azt, hogy többé nem lesznek kérdéseik vagy tévedéseik, hanem azt: ezen az úton Krisztushoz akarunk tartozni. Talán ez a hit valódi kezdete.

Jézus azonban nem áll meg itt. Nemcsak azt mondja: „Én vagyok az út”, hanem ezt is: „Én vagyok... az igazság.” Nagyon mély tanítás ez. Az igazság több mint helyes gondolatok összessége. Több mint jól megfogalmazott hitvallás. Több mint emberi bölcsesség. Az igazság maga Isten valósága.

Az ember mindig keresi az igazságot. Keresi, mi az élet értelme, mi a jó, mi marad meg, kiből lehet bízni. De Jézus azt mondja: az igazság nem elvont eszme, az igazság személyesen áll előttetek. Ezért mondja Fülöpnek: „Aki engem lát, látja az Atyát.” Vagyis Isten nem rejtve marad Krisztus mögött. Nem kell más utat keresnünk hozzá. Nem kell titkos tudás vagy különleges bölcsesség. Krisztusban maga az Isten hajol közel az emberhez. Amikor Jézusra nézünk, meglátjuk, milyen az Isten. Olyan, aki lehajol

a bűnöshöz. Olyan, aki nem taszítja el az embert. Olyan, aki szeret, megbocsát, életet ad. Ezért tartozik össze az út és az igazság. Aki Krisztus útján jár, az nemcsak halad valamerre, hanem egyre mélyebben megismeri magát Istent.

És végül Jézus ezt mondja: „Én vagyok... az élet.” Talán ez a legmélyebb kijelentés mind közül. Mert az ember egész életében az életet keresi. Boldogságot, örömet, szeretetet, békességet, maradandóságot. Menekül a haláltól, a mulandóságtól, attól az érzéstől, hogy egyszer minden véget ér. És közben sokszor összekeverjük az életet azzal, ami csak pillanatnyi öröm vagy rövid ideig tartó siker.

Jézus ennél sokkal többről beszél. Az az élet, amelyről ő szól, nem egyszerűen annyit jelent, hogy az ember lelke valahogy tovább él a halál után. Hanem olyan életet jelent, amely Istentől származik, és vele közösségben marad örökre. Olyan életet, amelyet még a halál sem tud elvenni. És ennek az életnek a kezdete nem a síron túl van, hanem már itt, ezen a földön. Amikor valaki Krisztushoz tartozik, annak az élete lassan átfőrdődik. Másként kezd látni. Másként kezd szeretni. Másként kezd hordozni fájdalmat és örömet. Nem azért, mert tökéletessé válik, hanem azért, mert Krisztus élete munkál benne.

Olyan szép ez a sorrend: út, igazság, élet. Először járni kezdünk Krisztussal, azután egyre mélyebben megismerjük benne Istent, és ebből lassan új élet születik bennünk. Ezért a konfirmáció sem egyszerű lezárás. Nem arról szól, hogy ti, fiatalok most már „készen vagytok” a hitben. Éppen ellenkezőleg. Most kezdődik igazán az út. Most kezdődik az az élet, amelyen Krisztus akar vezetni benneteket — most, holnap és az egész életen át. Akkor is, amikor úgy érzitek, elfáradtatok, amikor csalódtok, amikor már nem tudtok olyan magabiztosan menni előre, mint korábban. Jézus szava ilyenkor is ugyanaz: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.” Nem egy emlék. Nem egy régi tanítás. Nem valaki, aki csak egyszer szólt az emberekhez kétezer évvel ezelőtt. Hanem az élő Krisztus, aki ma is előttünk jár. Ma is hív. Ma is vezet. Ma is megtart. Nincs más igazi kapaszkodó az életben, csak ez. Az, hogy Krisztus velünk van az úton. Ezért olyan szép és fontos ez a mai nap. Ez a hat fiatal ma nem egyszerűen vallást tesz, nem azt mondják ki, hogy már minden kérdésükre van válaszuk. Hanem odaállnak Krisztus elé, és azt mondják: hozzád akarunk tartozni, vezess minket az élet útján.

És mi, gyülekezetként, velük együtt kérhetjük: Urunk, amikor nem látjuk tisztán az utat, maradj velünk; amikor elfáradunk, törődj velünk, amikor eltévedünk, hívj vissza magadhoz. Mert nélküled elveszünk, de veled az élet útján járhatunk.

Az Atya szeretete őrizzen meg bennünket, a Fiú vezessen minket az úton, és a Szentlélek adjon erőt, hitet és élő reménységet mindannyiunknak most és egész életünkben. Ámen

2026. május 17-én konfirmációi fogadalmat tett:

Altai András Dániel, László Lehel, Sárai Márk Dominik, Szalóki Mira, Szűcs Dávid Róbert, Tóth Báborka

A konfirmációi oktatást Zsoldos Tibor és Tamás-Birinyi Lilla lelkipásztorok végezték.

KISKORÚSÁG, NAGYKORÚSÁG

A Biblia szerint Jézus megharagudott, amikor a tanítványok el akarták küldeni a körülöttük lézengő gyerekeket, gondolván, hogy zavaró a jelenlétük. Jézust azonban nem a kicsinyek, hanem a felnőttek kéretlen intézkedése és szeretetlen hozzáállása bosszantotta fel. Ezért példaként állította a gyerekeket eléjük, és azt mondta: „Bizony, mondom néktek: aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy kisgyermek, semmiképp sem megy be abba” (Mk 10,15). Lehet, hogy a tanítványok furcsállották, hogy minek foglalkozik Jézus a gyerekekkel, amikor itt komoly férfiakról van szó, de mint tudjuk, Urunk szinte mindent másképp gondolt és tett, mint ahogy kortársai elvárták. Számon tartotta, sőt megbecsülte a kiteszítottakat, betegeket, pogányokat is, és abban a korban rendhagyó módon a nőket, sőt a gyerekeket is. A tanítványoknak példát adva, átölelte és megáldotta a kicsinyeket, így is kiemelve fontosságukat. A Jézus-ügy nem felnőtt-ügy, hanem szeretet-ügy – fogalmazott valahol Farkas József, a kiváló múlt századi református lelkész.

De vajon mire gondolt Jézus, amikor még a „bizony, mondom” fordulattal is hangsúlyozta, hogy most fontos dolog fog elhangozni? A sokszínű gyermeki világnak mely vonásait akarta aláhúzni a tanítványok és az utókor számára? A gyermek nem kicsinyített felnőtt, ahogyan még száz évvel ezelőtt is sokan gondolták, hanem alakulóban lévő, fejlődő, tiszta, befogadó palánta. Bár nem érti teljesen a körülötte lévő világot, de kíváncsi rá, érdekli, meg akarja ismerni. Számára minden lehetséges, nyitott a csodák, a mesék, az ismeretlen világára. Egyszer hallgattam egy neves fizikus professzor beszámolóját arról, miként őrizte meg gyermeki hitét. Sokan vannak így, de talán Jézus nem erről beszél. A gyermeki hitnél nem kell megállni, lehet továbblépni, a gondolkodás előtti hitből a gondolkodás utáni hitbe, amelyben feldolgozzuk a gondolatokat. Jézus nem visszafelé mutatja számunkra az utat akkor, amikor a gyerekeket hozza elénk példaként, hanem előre. Nem mesevilágba, régi szép időkbe, nosztalgiazásra hív bennünket, ha mégoly jól is esne ez olykor. Sokkal inkább, hitbeli növekedésre, lelki, szellemi érettség elérésére biztat, magasabb szintre, istengyermekségre. „Ne legyetek gyermekek a gondolkodásban, hanem a rosszban legyetek kiskorúak, a gondolkodásban el- lenben érettek legyetek!” – tanácsolja Pál apostol az 1Kor 14,20-ban.

Szabad, sőt tanácsolt kérdezni, kutatni, nem kell a gyermeki gondolkodás szintjén megmaradni. Nem naivitást, visszafejlődést vár tőlünk az Úr, hanem előrehaladást, mégis-hitet, amely akkor is kitart, ha nehézségek, küzdelmek között vagyunk. A hitben járás nem könnyű séta, hanem küzdelem, harc, az Ige is így biztat: „harcold meg a hit nemes harcát” (1Tím 6,12).

A gyerekkor szépségei és értékei mellett sok nevelési nehézség is adódik. Mindenki látott már boltban magát a földre

vető, hisztiző gyereket, aki azért visít vigasztalhatatlanul, mert nem kapott meg valamit, amit szeretett volna. A szülő ilyenkor szégyenkezik, a környezet meg méltatlankodik, hogy milyen nevetlen ez a gyerek, pedig lehet, hogy csak a dackorszakkal viaskodik. Vagy a játszótéren látjuk, hogy valaki azért jajveszékkel, mert egy másik gyerek el akarja venni a játékát, amelyet ő önmaga részének él meg, és nem tudja elereszteni, hiába kérleli a szülő. A testvérek közötti rivalizáció is jól ismert jelenség. Az idősebb testvér egyszer csak közölheti, hogy elég volt a kistestvérből, ideje, hogy kidobják a kukába. Mindezek a fejlődő gyermek sajátosságai, amelyek remélhetőleg előbb-utóbb elmaradnak. Nem ilyenekért méltányoljuk a gyerekeket, hanem örömeiket, lelkesedésüket, bizalmukat tekintjük a felnőttkorban is példamutatónak, valamint kíváncsiságukat, tudásvágyukat, befogadóképességüket, kreativitásukat és azt, hogy tudnak szeretetet adni és kapni. „Míg eljutunk a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére, a felnőttkorra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra, hogy többé ne legyünk kiskorúak” (Ef 4,13).

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

Istennek hála, hogy 2026-ban is tovább folytathatjuk nőszövetségi munkánkat. Gyülekezetünk tagjai, sőt más gyülekezetek tagjai is szívesen vesznek részt nőszövetségi rendezvényeinken. Minden hónap második péntekjén 15 órától tartjuk alkalmainkat. Ebben az évben első találkozásunk előadását lelkipásztorunk, Zsoldos Tibor nagytiszteletű úr tartotta a sixtusi madonnáról „A szépség örömhíre” címmel. Előadásában mélyrehatóan, gazdag lelki tartalommal mutatta be a reneszánsz kori művészet egyik legjellegzetesebb alkotását.

Következő találkozásunk február 13-án volt. Ekkor az előadó Bohus-Kiss Ingrid lelkész és doktorandusz hallgató beszélt a zsoltárokról „Sebzett szavaink Isten előtt: panasz és igazságkeresés a zsoltárokbán” címmel. Thomas Hieke megfogalmazása szerint „az Isten elé tárt panasz új utakat nyit, új perspektívát mutat”. Előadónk kifejtette, hogy a panaszzsoltároknak nagy szerepe van az egyéni és közösségi életben is. Megrendítő volt számunkra, hogy panasszal is mehetünk imádságunkban Isten elé.

Március 13-i találkozásunkon a református szeretetszolgálatról hallhattunk előadást „Miért jobb adni?” címmel Dobis-Lucski Zsófiától, a szolgálat kommunikációs vezetőjétől. A szeretetszolgálatnak fontos helye van az egyház fő feladatai között, mert diakóniai tevékenységével közösséget épít, melyre ma egyre nagyobb szükség van. A szeretetszolgálat fő feladatai a különböző missziók: vakmisszió, siketmisszió, iszákosmentő misszió, hajléktalanmisszió, menekültmisszió, repülőtéri lelkészség, börtönlelkészi szolgálat, kórházlelkészi szolgálat, telefonos lelkigondozás.

Nőszövetségünk áprilisi témája a következő volt: „Fűben fában orvosság” – egészségmegőrzés, gyógyulás gyógyszerek nélkül. Az előadó gyülekezetünk tagja, Kanyóné Mándi Mária természetgyógyász terapeuta volt. Hallhattunk tőle a gyógyító fűszerekről, gyógyító növényekről, a gyógynövények felhasználási lehetőségeiről. A későbbiek során előadást tervezünk a gyógynövények veszélyt jelentő hatásairól is.

Májusi előadásunk témája: „A mélység színei – Gondolatok az új református énekeskönyvről”. Előadónk Dr. Herbály Eszter volt, gyülekezetünk presbitere, aki a Debreceni Református Hittudományi Egyetem oktatója és egyházközségünk intézményének munkatársa. Az alkalom során élénk beszélgetés alakult ki az idén adventkor öt éve kezünkben tartott énekeskönyv szerkezetéről, létrejöttének körülményeiről és sokszínű használatának lehetőségeiről.

2026. április 16–19 között rendezték meg Berekfürdőn a Megbékélés Házában a tavaszi Bibliaiskolai Konferenciát az imádság témakörében. Nőszövetségünkől többen részt vettek ezen a találkozón.

A közelgő Tiszántúli Nőszövetségi Konferencia június 26-án, pénteken lesz, melynek helye a Debreceni Nagytemplom.

Vezetőségünk arra törekszik, hogy az év során minél több színes, érdekes, a nőtestvéreket érdeklő programot szervezzünk. Bekapcsolódunk a gyülekezet rendezvényeibe, munkánkkal hozzájárulunk a Kis-templom háromszáz éves évfordulójának megrendezéséhez. Rendszeresen segítséget nyújtunk gyülekezetünk tagjainak, figyelemmel kísérjük betegeinket.

Isten áldása kísérje utunkat!

„Áldjon meg téged gazdagon a magasságos Isten! Emeljen föl magához, adjon létednek távlatot!
Áldjon meg téged gazdagon az irgalmas Isten! Bocsássa meg tévelygésidet, adjon lábad elé új utat!
Ámen.”

EGY ISMERŐS ARC A GYÜLEKEZETBŐL

INTERJÚ KOVÁCS CSABA ISTVÁNNAL

Kedves Csaba!

Téged elsősorban mint „világutazót” ismernek a gyülekezetben. Számtalan körutazást, kirándulást vezettél csoportoknak, egyetemistáknak, egykori tanítványoknak. Mindannyian csodáljuk nyelvtudásodat, mély történelmi, művelődéstörténeti, néprajzi ismereteidet, finom humorodat. Én, személy szerint leginkább fiatalokat meghazudtoló életenergiádat, tudásvágyadat, pedagógiai érzékedet becslöm. Ezért is különösen örültem annak, hogy közismert szerénységed ellenére elfogadtad felkérésemet egy interjú elkészítésére.

Honnan indult a te idegenvezetői karriered?

Egyetemista koromban – miközben orosz-német szakon végeztem – idegenforgalmi tanfolyamon is részt vettem, mert már akkor is érdekelt ez a szakterület. Később a Bethlen Szakközépiskolában orosz-német szakos tanárként indíttatást éreztem, hogy az érdeklődő diákoknak, néprajzi-honismereti szakkört szervezzek.

Melyek voltak az első útjaid?

Ma már hihetetlenül hangzik, de először háromórás városnézéseket vezettem szovjet turistáknak. Később már nagyobb utakra is lehetőség nyílt. Például: háromnapos bécsi, isztambuli „bundatúrára”. Az én korosztályom még emlékszik ezekre a beszerző körutakra. Természetesen én ezekbe is próbáltam kulturális értékeket becsempészni. Mivel erdélyi származású vagyok, elboldogulok a román nyelvvel is. Szívesen elvittem diákjaimat Kalotaszegre, és megmondtam nekik, miről kérdezősködjének az ottani emberektől, és ezekről a tapasztalatokról később be is kellett számolniuk. Később a lengyel szakot is elvégeztem, régi vágyam volt ez. Így vezethettem körutakat Lengyelországba is. Azóta is sok barátom van ott. Ismerem valamennyire az ország történelmét, nyelv- és művelődéstörténeti hátterét. Nyilván azokat a helyeket választottam idegenvezetésre, ahol volt valamilyen szintű nyelvtudásom: Németország, Svájc, Csehország, Olaszország, Bulgária.

Ezek az utak utazási irodákhoz köthetők vagy személyes szervezéseid voltak?

Természetesen az előbbi, hiszen a szervezés külön szakma, és kaució kell hozzá stb. Én „csak” az idegenvezetői feladatokért vagyok felelős. Ez is nagyon sokrétű munka.

Milyen az ideális utazócsoporthoz, és te önmagaddal mikor vagy elégedett?

Az utazók legyenek pontosak, figyeljenek egymásra, igyekezzenek alkalmazkodni a többiekhez. Nyilván az sem baj, ha érdeklődők. Bár erről én azt gondolom, ha nem tudom felkelteni a tudásvágyukat, akkor felesleges fegyelmezni őket. A magam részéről igyekszem mindent megtenni, hogy a maximumot hozzam ki az utazásokból. Azzal kezdem, hogy még azt megelőzően, hogy elindulnánk, végigjáróm azokat a helyeket, ahol majd megfordulunk. Így vagyok nyugodt. Töreksem személyes kapcsolatot is kialakítani az útitársakkal. Mindig ügyelek a létszámra, és töreksem a jó hangulat megteremtésére. Mindezek ellenére fel kell készülni a váratlan fordulatokra is. Például: elvész egy utas, mert rossz buszra száll, vagy kórházi kezelésre szorul valaki, mert vakbélgyulladás lesz, vagy a legbizarrabb, hogy magyarázkodni kell a rendőröknek, engedjék már el azt a síró hölgyutasunkat, akinek „megtetszett valakinek a pénztárcája”. Ilyen döntéshelyzetekben érzem leginkább a jó Isten segítségét.

Kedves Csaba! Volt szerencsém többször utazni már veled, és mindig elképedtem, hogy a fárasztó napok után még volt erőd fergeteges hangulatot teremteni közös nótázással, néptáncal. Honnan ered ez az adottságod?

Muzikális, zeneszerető családból származom. Édesapám hegedült, édesanyám tanítónő volt. Nálunk mindennapos volt a zenélés. Részben ennek, részben a néprajzszakos egyetemista ismerőseimnek köszönhetőem, hogy sok régi népdalt ismerek.

Hogy emlékszel vissza a gyerekkorodra? Hogy alakult a későbbi életutad? Mikor kerültél kapcsolatba a Kistemplommal?

Az 1943-as év húsvétján kereszteltek meg a debreceni Kistemplomban. Szüleim egy évvel korábban kerültek városunkba Kolozsvárról. Apai nagyszüleim nem lehettek jelen, mert Dél-Erdélyben laktak, ahonnan akkor nemigen lehetett Magyarországra utazni. A 40-es, 50-es évek történelmi eseményei a legtöbb családban mély nyomokat hagytak, de mi, gyerekek, általában színes és változatos gyermekkorunkat éljük át ezt az időszakot is.

Apám kemény ember volt, de ő tanított meg úszni, korcsolyázni, barkácsolni, sőt kaszálni is. Édesanyám inkább a lelki dolgok letéteményese volt. Tőle hallottam meséket, imádságokat, és kíméletesen szigorú erkölcsi elvárásokat.

Az iskola nem okozott nehézséget, legfeljebb az akkor gyakori betegségek (kanyaró, szamárköhögés). Mi Debrecenben a Szív utcán laktunk, kisvárosias környezetben. Akkoriban sok gyerek volt, így társasági életünk színhelye részben az utca, részben az „Ispotály” (ekkor már lebombázott terület), ahol a csínytevés mellett a gyermeki önszerveződés is szerephez jutott. A felnőttek egy része a környékről az épen maradt iskolában lévő református imaterembe járt istentiszteletre. Én gyermekistentiszteletre, majd konfirmációra Zsíros tiszteletes úr szárnyai alá kerültem. Édesanyámnak, aki az általános iskola tanítónője volt, nem volt tanácsos az istentiszteletek látogatása.

Mint egyetemista, tagja voltam az egyetemi kórusnak, amely sok élménnyel gazdagított, de a próbáit mindig vasárnap délelőtt tartotta.

1966-ban új életforma kezdődött számomra, tanár lettem. Sok felejthetetlen élményt őrzök a pályáról, amely tulajdonképpen a Covid-járványig tartott, de máig is évenkénti kapcsolattartásban maradtunk volt osztályaimmal. Eközben váratlan és kellemes gesztus ért az egyetemistáktól. Tagjai közé hívtott a Vajúvár Társaság, egy hagyományörző, néprajzoskodó, népzene- és tánckedvelő vidám szerveződés. Ennek a tagjaival még harminc év múltán is szívélyes barátságot tartunk.

Nemrégiben ünnepeltük a nyolcvanadik születésnapodat. Mostanság hogyan telnek a napjaid?

Van egy több mint hatszáz négyszögöles kertem. Itt több feladat adódik, mint amennyivel meg tudnék birkózni. Ezenkívül kosárfonó szakkörre járok, illetve időnként még utakat is szervezek. Például a volt osztályomnak, amelynek tagjai most 72 évesek. Szerettem a gyülekezeti énekkarba járni, sajnálom, hogy érdeklődés hiányában ez lassan felmorzsolódott.

Mi az életed vezérfonala? Mi a titka a tartalmas idős életnek?

Nincs recept. Ami érdekel, azt csinálom, és hiszek a megvalósulásában. Hálás vagyok Istennek, hogy megtartott erőben, egészségben, és a döntéshelyzetekben megmutatta, melyik út a jobbik, amelyen tovább haladhatok.

Dr. Vajda Mária címzetes egyetemi docens megnyitó beszéde
B. Orosz István grafikus-festőművész kiállításának megnyitóján
Debrecen, Kistemplom, Gyülekezeti terem, 2025. november 23. vasárnap 11 óra

NAGY MESTEREK NYOMÁBAN

Több mint 3 hónapon keresztül adott teret a debreceni református Kistemplom gyülekezeti terme egy olyan művész alkotásainak, aki már több mint fél évszázada szolgálja Debrecen kulturális életét. Sokoldalú tehetségét, örök nyitottságát, kutató hajlamát számtalan stíluskorszakában született alkotásai (olajfestmények, akvarellek, grafikák, szénrajzok, diófafapáccal készült alkotások) és újabban a nagyszerű elődök munkáiról készült kicsinyített (redukciós) másolatai bizonyítják.

A rendkívül szerény, alázatos művész legújabb festői korszakában olaj-vászon technika alkalmazásával redukciós változatban másolatokat készített, bizonyítva alaposságát, elemző kutatásait és kiváló festészeti tudását. Olyan ikonikus, híres festők műveiről készített másolatokat, mint a holland festőóriás Vermeer, a magyar Mányoki Ádám, Barabás Miklós, Székely Bertalan, Szinyei Merse Pál, Mészöly Géza, Munkácsy Mihály. Sajnos legnagyobb vállalkozása, Munkácsy Mihály Krisztus trilógiája a kicsinyített változata ellenére sem fért be ebbe a kiállítótérbe.

Közismert, hogy a festészet történetének szerves részét képezte a művészeti oktatásnak és önképzésnek a nagy elődök kiemelkedő alkotásainak másolása. Számos híres művész foglalkozott másolatok készítésével, pl. Michelangelo, Leonardo da Vinci és sokan mások. A festménymásolat elkészítése alapos elemző megfigyelőképességet, pontosságot igényel, amelyhez sok tanulás, kiváló rajzkészség, a festési technikák, az ecsetkezelés, a színkeverés, a korabeli festékek és alapozások ismerete, a másolt festőművész munkamódszerének ismerete, valamint még sok egyéb szükséges. B. Orosz István mindezek birtokában készítette el művészi másolatait. Nem a szolgálai másolást, a méret redukálását, hanem sokkal inkább azt a pillanatot tárja elénk, amikor megszületett a mű, amikor még tisztán ragyognak színei, és nem viselik magukon a múlt idő nyomait. A jó festménymásolat rendeltetése az, hogy közvetítse azt a misztériumot, azt a színharmóniát, azt a tökéletes kompozíciót, amely az eredetiben megszületett. Tehát itt is – akár a hitbeli elmélyülés során – igaz az a mondás: nem a megérkezés a fontos, hanem az út maga.

Történelmi korok, festészeti stílusok, témák sorjázta a gyülekezeti terem falán B. Orosz István munkássága nyomán. A magyar klasszikusok közül Mányoki Ádámnak, a barokk arcképfestészet kiemelkedő tehetségű mesterének, a székelyi református pap fiának, II. Rákóczi Ferenc udvari festőjének a fejedelméről készült képmása – amely nemcsak a magyar barokk portréfestészet legszebb alkotása, de a festő oeuvre-jének is kiemelkedő darabja – másolatban volt látható a tárlaton.

Barabás Miklósnak, a magyar biedermeier festészet egyik legkiválóbb mesterének, az első legkeresettebb magyar arcképfestőnek a művei közül B. Orosz István a legnagyobb magyart, Széchenyi Istvánt ábrázoló képét választotta másolata tárgyául, és a másolás közben sikeresen megtanulta a biedermeier festészet békét, nyugalmat árasztó egyszerű, pátoszmentes eszközeit.

Nem véletlen, hogy a Csonkatemplom hagyományos Pásztoradventjén részt vevő pásztorok boldogan fotózkodtak Ábrányi Lajosnak a Bocskai István portrémásolata előtt, hiszen ez annak a jeles hadvezérnek, Erdély fejedelmének állít emléket, aki az egyetlen győztes szabadságharcunk kivívóinak: „Bocskai angyalának”, az egykori felfegyverzett marhahajtóknak, hajdúknak adott kollektív szabadságjogot, és telepítette le őket a ma Hajdúságnak nevezet hajdúvárosokban. Az eredeti kép Hajdú vármegye közgyűlési termében van kiállítva, így nem igazán érhető el a mai pásztorutódoknak.

Székely Bertalannak, a romantikát és az akadémizmust elegyítő magyar történelmi festészet legnagyobb képviselőjének jelentős képei közül *II. Lajos holttestének megtalálása* és az *Egri nők* című festményének másolata szerepelt B. Orosz István másolatai között a kiállításon a hazafiság szimbólumának, a haza függetlenségéért való aggódásnak a jegyében. És ennek Debrecenben, „a szabadság őrvárosában” különös rezonanciája van.

Munkácsy Mihály képeiről is készített másolatokat B. Orosz István. Köztudott, hogy Munkácsy a 19. század magyar festészetének nemzetközileg is elismert romantikusan realista festője, a 19. századi magyar képzőművészet legismertebb alkotója, aki elsősorban a Krisztus-trilógiával vált nemzetközileg ismertté.

Az ő művészetének története egy olyan alkotóról szól, akit az 1880-as években a legkiemelkedőbb élő festőnek tartottak. Festőfejedelemeként emlegették, génuszként tisztelték Magyarországon, Európában és Amerikában egyaránt. Kiállító művésznünk másolata Munkácsynak a világsikert aratott korai fő műve, a *Siralombáz* a kritikai realizmus nemzetközileg számottevő alkotása, amely 1870-ben a párizsi Salonban nagy aranyérmert nyert. Emellett B. Orosz István szociális érzékenységének sugallatára születhetett meg Munkácsynak *Az éjjeli csavargók* (1872–73) című, sokalakos életképének a másolata, amely a hajnalban feltűnő, nagyvárosi csavargók és az őket figyelő városi szegények alakjait vonultatja fel.

A történelem ikonikus szereplői, történései mellett az életigenlés, a természet, az emberi élet pozitív kisugárzásaként születhetett Szinyei Merse Pál *Majálisának* és Mészöly Géza, a magyar művészettörténet és tájképfestészet nagy alakja fő művének, a plein air festészet remekének, a bukolikus *Balatoni halásztanya* címűnek a másolata.

Izgalmas, nehéz festői feladat elé állíhatta B. Orosz Istvánt Ilja Jefimovics Repinnek *A zaporozsjei kozákok levelet írnak a szultánnak* című festménye, amely sokalakos, karakterfigurákat megörökítő mozgalmas alkotás. Erről bravúrosan sikerült a másolat, ezért az sem gond, hogy megbontja a kiállítás tematikai egységét. Valószínűleg a politikai aktualitása is hozzájárulhatott a kiállításon való szerepeltetéséhez.

B. Orosz István 1953-ban született Bökönyben. Gyermekkora meghatározó éveit már Nyírbogdányban töltötte. Ezt tartja szülőfalujának, ezért vette fel a Bogdányi Orosz István, rövidítve: B. Orosz István művésznevet. 2013 óta ennek a településnek a díszpolgára lett.

B. Orosz István középiskolai tanulmányait Nyíregyházán és Debrecenben végezte. Művészi pályája 1969-ben kezdődött Nyíregyházán, ahol a Megyei Képzőművészeti Pályázat I. díját nyerte el. Ezt követően Nyíregyházán Berecz András festőművész rajzstúdiójába vették fel. 1972-ben került Debrecenbe, ahol Fél-egyházi László és Bíró Lajos festőművészek nagy hatással voltak művészetére és annak alakulására. Immáron 54 éve a cívisváros lakója és alkotója.

Több mint száz alkalommal mutatkozott be önálló kiállításokon az ország különböző pontjain és Debrecen számos kiállítóhelyén. Rendszeresen szerepel csoportos kiállításokon a hazai tárlatokon túl Németországban, Mexikóban, Lengyelországban, Romániában. 2014-ben a Hajdú-Bihar Megyei Képzőművészeti Pályázat I. díját nyerte el. Rendszeres résztvevője hazai és külföldi művésztelepeknek (pl. Hajdúszoboszló, Hajdúböszörmény, Zsáka, Szarvaskő, Szemere, Gyergyószárhegy, Abádszalók, Székelyudvarhely, Monok stb.). Tanulmányi utakon Olaszországban és Franciaországban járt. Képei megtalálhatók művésztelepek gyűjteményeiben, közintézményekben, múzeumok gyűjteményeiben, hazai és külföldi magánszemélyek tulajdonában.

B. Orosz István igazi közösségi ember. Számítalan művészeti egyesület, szervezet tagja. Néhány ezek közül:

- AKT Képzőművészeti Társaság (1994–2015) – alapító tag és elnök
- Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete (1998)
- Szabad Képző- és Iparművészek Országos Szövetsége
- Grafikusművészek Ajtósi Dürer Egyesülete (GADE) – alapító tag.

Rendszeresen tart interaktív előadóórákat Debrecen és más települések közművelődési intézményeiben, iskoláiban, könyvtáraiban állami ünnepeken, megemlékezéseken.

B. Orosz István sokoldalú művészi tehetségéről, munkásságáról eddig megjelent verseskötetei: *Homokba vésett vallomás* (Debrecen, 2016), *Lélekhangok* (Debrecen, 2019.), *Alomkergető* (Debrecen, 2020) és a novelláit tartalmazó *Kínskereső* (Debrecen, 2020) c. kötete is mutatja.

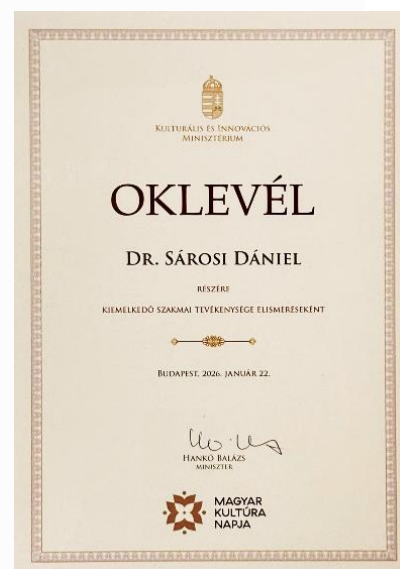
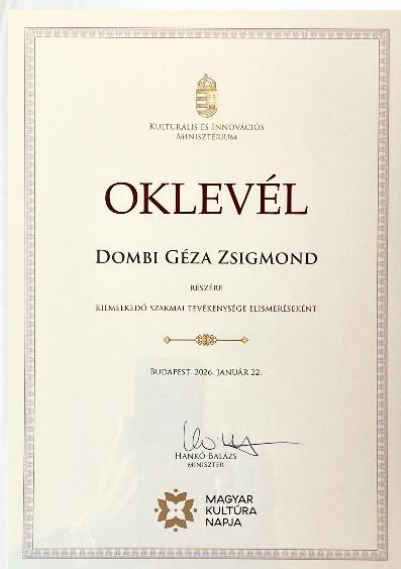
És mindezekhez társul hitvallásának, debreceni lokálpatriotizmusának ékes bizonyosságául szolgáló kötete: „*A kálvinista Róma*” – *Debrecen* (Debrecen, 2013), amelyben a hit és a tudás szentélyeit, az azoknak teret adó várost, a kálvini reformáció máig ható relikviáit mutatják be diófapáccal készített alkotásai. Képeihez B. Orosz István híres magyar költők, írók Debrecenhez kötődő vallomásaiból válogatott idézeteket, amelyek a városhoz fűződő érzelmekről, gondolatokról, a hit megtartó erejéről tanúskodnak. Képei nagy sikerrel szerepeltek a Nagytemplom Galériájában is. Isten áldása kísérje B. Orosz István további munkásságát!

GRATULÁLUNK!

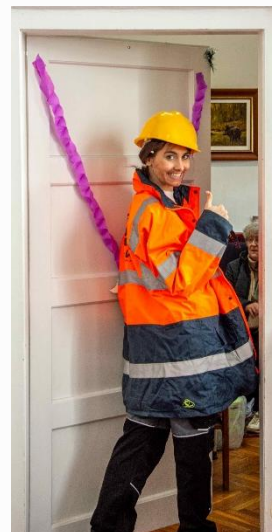
A kegyelmi ajándékok között ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz. Különbségek vannak a szolgáltatokban is, de az Úr ugyanaz. És különbségek vannak az isteni erő megnyilvánulásaiban is, de Isten, aki mindezt véghezviszi mindenkiben, ugyanaz. (1Kor 12,4–6)

Szeretettel gratulálunk Dombi Géza Zsigmond grafikus-festőművész és Dr. Sárosi Dániel orgonaművész presbiterünknek, akik a Magyar Kultúra Napján miniszteri elismerő oklevelet vehettek át Rácz Róberttől, a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal főispánjától Debrecen város kulturális életének gazdagításáért.

A Kárpát-medence egyik legrangosabb iparművészeti eseményére, a Békéscsabán megrendezett XX. *Kárpát-medencei Népi Textilfesztiválra* kétszáznál több pályamunka érkezett, közöttük voltak presbiterünknek, Kiss Árpádné népi iparművésznek az alkotásai is. A neves zsűri Katika saját tervezésű és készítésű paszmányaival díszített női palástját első díjjal jutalmazta. Szeretettel gratulálunk!

1726

2026